

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentaria et disputationes scholastica in Summam D.
Thomae Aquinatis**

Nazarius, Johannes P.

Coloniae, 1621

Controversia Vnica. Num anima rationalis subsistat, vt quod.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82325](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82325)

ri, quàm ab eo separata subsistere, ut quod, id est, diuerso modo.

formæ ut rationi essendi, seu ut principio quo. A
Tertio commune est omnibus formis, ut vnâ habeant cum sua materia, & composito per eas constituto subsistentiam & existentiam. Differunt autem primo, quia cæteræ formæ habent esse dependens à materia, & idè ab ea indigent sustentari & consequenter nec propriam habent subsistentiam & existentiam: ita ut ipsæ secundum se subsistant, quod est habere subsistentiam & existentiam, ut id, quod ea subsistit & existit, sed hæc primo composito siue supposito conueniunt & per illud formæ: anima verò intellectiua sicut non habet esse dependens à materia, ita nullo indiget receptiuo sustentante: atque idè propriam habet subsistentiam & existentiam; ita scilicet ut ipsa per se primò verè ac propriè subsistat & existat, ut enim Caietanus aduertit, in allegato capit. 5. de ente & essentia in solo homine, qui gradum habet inter sensibilia nobilissimum duo coniunguntur rerum ordines, scilicet sensibilis & intelligibilis ac immaterialis, & ille qui longè inferior est, trahitur ad hunc superiorem: Quia nimirum subsistere ac existere hominis, quod parti sensitiuæ & toti composito commune est, ab anima fuit intellectiua; & idè immateriale est & altioris ordinis quàm homo, sicut & ipsa anima, quæ ad ordinem pertinet intelligibilem & intellectualium substantiarum: ac proinde necesse est ut totum compositum quod est homo, subsistentiam & esse mendicet ab anima: cui propria sunt ob dictam causam; quia scilicet ad eius ordinem & genus pertinent. Ex hac sequitur altera differentia, quod cæteræ formæ deducto composito, non retinent illud esse quod erat eis & composito commune, sed esse prorsus amittunt; quoniam illud composito conueniebat, ut eius per se primò receptiuo: animæ verò intellectiue esse conuenit ut per se primò receptiuo; ita ut singulariter ac verè dicatur existentia esse propria animæ intellectiue, & per eam composito communicari, & in hoc eam à cæteris formis esse differentem. Has conuenientias & differentias latius ac vberius explicat Caietanus & Ferrariensis locus supra notatus.

Secundo Notandum est dupliciter intelligi posse existentiam alicui per se primò conuenire: Vno modo, quatenus ea particula per se primò negat siue excludit omne aliud subiectum essendi, cui prius conueniat esse formaliter, & ita conuenire alicui esse per se primò, est illud habere esse, & non per aliquid aliud, cui prius illud idem esse conueniat; & hoc modo esse per se primò conuenit animæ intellectiue respectu materiæ & totius compositi; quia scilicet prius intelligitur anima per creationem à Deo produci & habere esse: Deinde per informationem communicari materiæ & toti composito per ipsam animam, ut affirmat expressè S. D. in 1. p. q. 76. a. 1. ad 5. dicens: Anima illud esse, in quo subsistit, communicat materiæ corporali, ex qua & anima intellectiua fit vnum: ita quod illud esse, quod est totius compositi, est etiam ipsius animæ; quod non accidit in alijs formis, quæ non sunt subsistentes: & propter hoc anima humana remanet in suo esse destructo corpore: non autem alia forma. Quod etiam frequenter repetit in alijs locis infra notandis: Alio modo potest intelligi existentiam alicui per se primò conuenire: quatenus illa particula per se primò non negat aut excludit omne aliud subiectum ipsius esse; sed illud tantum quod sit existens tanquam suppositum, & ita conuenire alicui esse per se primò est habere esse & non per aliud cui prius con-

ueniat tanquam supposito per se existenti: & hoc modo esse conuenit per se primò toti composito, puta Socrati vel Platoni; quamuis enim alio modo esse per primò conueniat animæ; quia scilicet anima intellectiua prius simpliciter habet esse, & non per aliud, quod sit formale principium & primum receptiuum illius esse.

Tertio considerandum est dupliciter dici posse aliquid subsistere & existere ut quod: Vno modo simpliciter siue absolute & sine addito: & ita subsistere idem est quod esse per se separatim; quod illi tantum conuenit, quod non est in alio tanquam pars in toto: vnde ligni pars à suo toto diuisa dicitur per se subsistere ut quod; quia per diuisionem seu separationem totalitatem acquisiuit, ut iam non in alio tanquam pars sed in se ipsa & per se ipsam actu subsistat ut quoddam totum & ut hypostasis: & quia anima intellectiua à corpore separata iam non est actu pars totius compositi, quod est homo, sed est veluti substantia quadam separata (licet persona non sit eò quod ex sui natura sit compositi pars:) idè dicitur absolute per se subsistens actu; quia cum nullo alio communem habet suam subsistentiam; sed ipsa sola per eam terminatur, & ea mediante recipit existentiam: Alio modo dicitur aliquid subsistere ut quod non absolute; sed cum addito; quia scilicet non indiget aliquo sustentante; quia ab alio ut materia vel subiecto aut etiam principio essendi formali non dependet; neque ex alio subsistit; sed est principium essendi formale cæteris cum eo coniunctis, & primum receptiuum actus essendi; quia scilicet actionem agentis & producentis per se ipsum terminat immediate; quamuis in eodem instanti fiat actu pars vnius integræ & complete substantiæ ex eo & alio cui coniungitur resultante, cui tanquam supposito conuenit absolute subsistere: & hoc modo dicitur anima corpori coniuncta subsistere ut quod, & non tantum ut quo: Quem subsistendi modum Caietanus hic ait esse medium inter potentiam & actum; quia scilicet anima coniuncta corpori, non est simpliciter actu subsistens ut quod; quia pars suppositi est, cui absolute conuenit per se actu subsistere ut quod; pars vero ut pars est nō in se ipsa, aut per se ipsam subsistit ut quod in actu sed in alio & per aliud scilicet per totum, cuius ut totius & ut hypostasis pars est, subsistit. Neque tamen dicenda est anima intellectiua, dum in corpore est, subsistere ut quod tantum in potentia, sicut partes ligni aut ferri, quæ dum actu partes sunt nullam habent propriam subsistentiam, sed sola totius subsistentia terminantur, quæ per se primò toti conueniunt, & ex eo deriuatur ad partes; ita ut partes integrales totum actu componentes; non solum à forma sed etiam à toto secundum esse dependant; & nullo modo propriam habeant actu subsistentiam ut quod sed in potentia tantum, quam per actualement à toto diuisionem & separationem acquirunt, ut explicat optimè Caiet. supra q. 4. a. 2. Sed anima intellectiua; quia independens à materia & à toto per eam constituto, propriam habet subsistentiam prius illi quàm toti conuenientem, & per ipsam materiæ & toti composito; & idè dicitur verè ac propriè & in actu per se subsistere, id est non ex alio neque per aliud tanquam per causam, aut ens primò receptiuum existentie; quamuis alia ratione non sit actu per se subsistens; quia scilicet non est per se separata; sed est totius actu pars

CHM

cum eo communem habens subsistentiam; & A hunc per se subsistendi modum appellat Cai. medium inter potentiam, quæ partibus integralibus substantiæ corporeæ connenit, & actum subsistendi separatim, qui supposito proprius est.

Probat
eodem modo
subsistere a-
nimam post
resurrectio-
nem sicut ante
cum esset in
corpore.
Et concilia-
tur sententiæ

Et Ex H's pater primò eandem prorsus esse rationem de anima post resurrectionem corpori reunita, quæ est de anima in statu vitæ præsentis; quia semper toti subsistere conuenit vt supposito: animæ verò tanquam illius parti: & in vtroque statu anima subsistentiam habet independentem, tam à materia quàm à toto composito. Et sicut in primo statu indiuiduationem accepit à materia, cui in sui creatione fuit essentialiter coaptata; ita in secundo statu eandem retinet indiuiduationem; quia semper remanet eidem materiæ coaptata; licet ex speciali causa non reuniretur eidem in resurrectione, sed alteri: in quo casu verum est quod huc eruditè Caietanus affirmat, videlicet tunc corpus indiuiduari per animam & non è contra. Secundo patet, opiniones seu dicendi modos supra notatos facillè posse conciliari: Caietanus enim hic & post eum Bannes negat animam corpori coniunctam subsistere per se actu vt quod primo modo; quia modus ille subsistendi proprius est hypostasis & animæ separata, quæ est semper persona: in prima verò parte docet animam per se subsistere vt quod secundo modo. Quod etiam docet Ferrar. & Aluar. & est expressa sententia D. Thom. in 1. dist. 8. q. 5. a. 2. ad 2. ubi ait: Anima sine dubio habet in se esse perfectum; quamvis hoc esse non resultet ex partibus componentibus quidditatem ipsius, nec per coniunctionem corporis efficitur ibi aliquid aliud esse, immò hoc ipsum esse, quod est anima per se, sit esse coniuncti: esse enim coniuncti non est nisi esse ipsius formæ: sed verum est, quod alia forma materiales non sunt per illud esse, sed sunt tantum principia essendi. His enim vltimis verbis, quibus distinguit formas materiales ab anima intellectiua, perspicue docet animam intellectiuam habere esse, non tantum vt quo huc vt principium esse sicut aliæ formæ, sed etiam vt id quod habet esse.

Conclusiones,
deductæ,
probatæ.

PRIMA CONCL. Anima intellectiua corpori coniuncta in presenti statu subsistit vt quod absolute vt quod in actu sed in potentia. Probat per primam partem; Quia illud tantum dicitur absolute per se in actu subsistere, quod non in alio tanquam pars in toto subsistit; ergo. Secunda verò pars probatur; quia anima intellectiua est separabilis à corpore, & retinet suum esse post compositi corruptionem; ergo.

SECUNDA CONCLVS. Anima intellectiua corpori coniuncta in presenti statu subsistit vt quod medio modo inter actum, & potentiam modo exposito in tertio notabili: Hac conclusio patet ex dictis; & probatur ex D. Thoma loc. sup. alleg. ex 1. sent. & 1. p. q. 76. a. 1. ad 5. & de spiritalibus creaturis artic. 2. ad 3. quæ loca notat Ferrariensis, & post eum Aluar. rez.

TERTIA CONCLVSIO. Anima post resurrectionem corpori coniuncta, non alio modo subsistit, quàm in statu presenti, dum est vnita corpori. Hac est contra Caietanum, & patet ex dictis.

VLTIMA CONCL. Anima separata subsistit per se simpliciter vt quod in actu. Hac patet ex dictis.

Argumenta,
& solutio
hæc.

CONTRA primam conclusionem produci possunt argumenta Cai. ex 1. p. & 5. c. de ente, & eff. & loc. not. Et tria loca S. Tho. supra notata, & duo argumenta, quibus probat Aluar. suam opinionem

sed his probatur tantum secunda nostra conclusio.

CONTRA secundam conclusionem produci possunt duo argumenta Caietani quæ addito alio 3. argumento refert & soluit Aluar. & patet eorum solutio ex dictis: probant enim primam nostram conclusionem asserentem dici absolute non posse animam nostram vnitam corpori subsistere vt quod in actu, sed in potentia negante dictum actualem subsistendi modum; quamuis alio modo subsistat in actu, quem Caietanus appellat medium inter actum prædictum & potentiam modo explicato, & in eodem sensu accipienda sunt quæ scribit Bannes pro defensione secundæ sententiæ Caietani.

CONTRA tertiam conclusionem argumentatur Caietanus; quia differentia est inter animam in sui principio & in resurrectione, quod in sui principio de foris venit vt quo, etià quoad personalitatem; & idè impediri contingit illam à propria & totius personalitate, vt patet in mysterio assumptionis: in regressu autem venit vt quod est, licet partialiter, & potius indiuiduat corpus, quàm indiuiduetur à corpore; ergo sicut indiuiduat & communicat suum esse corpori, & glorificat illud in Sanctis, ita subsistentiam, terminationem & semipersonaliter ad perfectionem humanæ subsistentiæ & personalitatis adducit. Resp. falsum esse antecedens: nam vtroque tempore anima intellectiua venit ad corpus tanquam subsistens vt quo, prout subsistere, vt quo distinguitur contra subsistere, vt quod in actu & absolute; quoniam hoc ipso quod vnitur corpori tanquam forma, non subsistit per se separatim vt quod in toto; sed vt pars in toto; & quia semper anima est independentens à materia & ab ipso toto; nec ab illis mendicat subsistentiam aut existentiam; idè vtroque tempore subsistit vt quod medio modo inter actum & potentiam, vt ante diximus.

ARTICVLVS IV.

VRUM caro Christi fuerit prius à Verbo assumpta, quàm anima vnita.

Ad quartum sic proceditur. Videtur, quod caro Christi fuerit prius à Verbo assumpta, quàm anima vnita. Dicit enim Aug. in lib. de fide ad Petrum. Firmissimè tene, & nullatenus dubites, non carnem Christi sine diuinitate conceptam in vtero Virginis, priusquam susciperetur à Verbo. Sed caro Christi videtur prius fuisse concepta, quàm anima rationali vnita: quia materia, vel dispositio prior est in via generationis, quàm forma completiua. Ergo prius fuit caro Christi assumpta, quàm anima vnita.

Præterea, sicut anima est pars naturæ humane, ita & corpus. Sed anima humana non habuit aliud principium sui esse in Christo, quàm in alijs hominibus, vt patet ex auctoritate Leonis Papæ supra inducta. Ergo videtur, quod nec corpus Christi aliter habuerit principium essendi, quàm in nobis: sed in nobis ante concipitur caro, quàm adueniat anima rationalis, ergo etiam ita fuit in Christo. Et sic caro prius fuit à Verbo assumpta, quàm anima vnita.

Præterea, sicut dicitur in libro de Causis, causa prima plus influit in causatum, & prius vnitur ei, quàm causa secunda. Sed anima Christi comparatur ad Verbum, sicut causa secunda ad primam. Prius ergo Verbum est vnitum carni, quàm anima.

Sed contra est, quod Damasc. dicit in 3. libr. Simul Dei Verbi caro, simul caro animata rationalis, & intellect-

Prop. 1. in
ter op. 1. 10. 3.